

Ewa Szary

"O liryzmie filozoficznym Fiodora
Tiutczewa", Wsiewołod Griechniow,
"Przegląd Humanistyczny" R.XV
(1971) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 14/42, 148

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/I/ RICHARD Jean-Pierre: Porozumiewanie się i teatr. Przełożył J. Lalewicz. "Pamiętnik Literacki" R. LXII:1971 z. 2 s. 237-254.

Praca jednego z przedstawicieli tzw. "krytyki tematycznej", J.P. Richarda, zmierzająca do określenia wyobraźni estetycznej S. Mallarmégo. Autor rozważa te cechy myśli /i tekstów/ poety, które naprowadzają na ślad zderzenia się jej z drugim człowiekiem lub przedmiotem /"z czymś" lub "z kimś"/ - w formie lustrzanego odbicia. W tendencji tej marzenie i słowo poety próbuje połączyć pewną zewnętrżność z pewną wewnętrżnością, zaakceptować to, co zewnętrzne i obce, przy jednoczesnej wierności dla tego, co własne i ze swego wnętrza pochodzące. W innej, późniejszej wersji, która zaznacza przekształcanie się myśli poety, drugi występuje jako partner /w "teatrze" lub w "tłumie"/. Myśl i słowo poety, szukające swojego samopotwierdzenia, są zmuszone już nie tylko odbijać się od drugiego jak od niemej powierzchni lustra, ale jednoczyć się z nim, przenikać w niego, przyswoić go sobie, przede wszystkim jako istotę mówiącą: współrozmówcę, współwyznawcę, widownię w teatrze, "publiczność" tłum.

BP/42

E.Sz.

/I/ GRIECHNIOW Wsiewołod: O liryzmie filozoficznym Fiodora Tiutczewa. Przeł. W. Skruna. "Przegląd Humanistyczny" R. XV:1971 nr 4 s. 99-110.

Praca o charakterze teoretycznoliterackim. Autor rozpoczyna rozważania od uściślenia i sprecyzowania pojęcia liryki filozoficznej. Jest zdania, że filozofizm liryki zależy nie tyle od obranego przez poetę tematu, co raczej od adekwatności powiązania odczucia świata ze strukturą artystyczną utworu poety i konstrukcją obrazów poetyckich. Na poparcie swoich tez autor analizuje szczegółowo jeden wiersz Tiutczewa: "Jak słodko drzemie sad ciemnozielony". U Tiutczewa myśli o świecie, który tworzy na wzór całego kosmosu, są zawsze korygowane przez strukturę obrazów poetyckich. Filozofizm liryki Tiutczewa odnajduje autor ponadto w subiektywnym zabarwieniu postawy lirycznej poety, która polegać ma nie na ekspresji uczuciowej, ale na emocji poznania świata.

BP/42

E.Sz.